

[Landbrugsministeren.]

drejer sig om at købe bestående statshusmandsbrug. Det er dog et spørgsmål, om de foreslåede bestemmelser vil bevirke, at den mindrebemidlede køber, der kan tilbyde sælgeren pant for en betydelig del af købesummen med prioritet bagefter 120 pct. af ejendomsskyldværdien, får sin stilling afgørende styrket i konkurrencen med bedre bemidlede, som i hvert fald kan tilbyde sælgeren væsentlig bedre pantsikkerhed.

En ting er sikker, nemlig at forslaget gennemførelse ikke vil virke dæmpende på salgspriserne for husmandsbrug. Der må regnes med, at de foreslåede bestemmelser vil virke prisstimulerende, således at det bliver sælgerne og ikke køberne, der kommer til at høste fordelene af den statsinvestering og den merbehæftelse, der her er foreslået. Det forekommer mig utilfredsstillende at indskyde betydelige midler af jordfonden og måske også af statskassen, når man ikke samtidig har sikret sig, at den økonomiske begunstiggelse kommer køberen tilgode, men man tværtimod må regne med, at hele fordelene høstes af sælgeren ved hans udtræden af det praktiske landbrugs rækker.

Det har hidtil været sådan, at jordfondens midler — og det gælder også de bevillinger af statskassen, der er ydet i henhold til denne lovgivning — har skullet tjene til oprettelse og udbygning af mindre jordbrug. En långivning af det omfang, der her er tale om, til finansiering af salgsfortjeneste på brugene er en meget betydelig afvigelse fra den hidtil fulgte linie. Jeg vil dog ikke hermed sige, at jeg helt vil tage afstand fra at betræde nye veje på dette område, men jeg lægger afgørende vægt på, at statsmidlerne kommer de mennesker tilgode, som opretter eller overtager disse brug, og som skal have deres fremtidige gerning og levebrød ved dem.

Jeg erkender, at de problemer, til hvis løsning det er lovforslagets formål at medvirke, er af en meget aktuel og presserende karakter, og det er mit håb, at der ved real-kreditkommissionens arbejde må opnås et sådant overblik over disse forhold, at der bliver grundlag for at finde frem til en fyldestgørende løsning af disse spørgsmål. Så længe vi ikke har set resultatet af denne kommissions arbejde, vil det sikkert være

rimeligt kun at overveje begrænsede ændringer, der uden at foregribe de eventuelle videregående foranstaltninger, som real-kreditkommissionens arbejde kan give anledning til, tager sigte på at lette vanskelighederne på enkelte områder, f. eks. med hensyn til tinglysning af pant i tilfælde, hvor et husmandsbrug overtages af den hidtidige ejers nærmeste pårørende, og jeg vil gerne tilsi min velvillige medvirken ved overvejelse af eventuelle lovændringer på dette område.

Chr. Rasmussen: Det forslag om tillæg til statshusmandsloven, der også er til behandling, tager sigte på at øge mulighederne for fremskaffelse af tillægsjord til de altfor mange små brug, vi har her i landet. Vi har ca. 40 000, og det er givet, at det er en samfundsvigtig opgave at få formindsket dette tal af små husmandsbrug ved at fremskaffe tillægsjord til dem. Jeg er imidlertid enig med den højtærede landbrugsminister, når han i sin fremsættelsestale siger, at en tilbunds gående løsning af dette spørgsmål kan ikke gennemføres uden en ekspropriationsbestemmelse i loven. Ministeren tilføjer, at der ikke i øjeblikket er politisk mulighed for noget sådant. Vil det sige, at det radikale partis stilling stadig er den, at man ikke ønsker spørgsmålet løst til bunds, men ønsker, at det skal trække ud i menneskealder? For ad den vej, der hidtil har været benyttet, er det i hvert fald ganske udelukket at nå til et tilfredsstillende resultat indenfor en rimelig tid.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at da man i 1948 havde vedtaget loven om forkøbsret, hvorefter man skulle indkalde ansøgninger fra de forskellige husmænd, der ønskede tillægsjord, havde man ventet et langt større antal ansøgninger end det, der var indkommet, da fristen udløb den 1. oktober i fjor. Nu hænger dette ganske afgjort sammen med, at langt, langt det største antal af de husmænd, som trængte til jord, har kunnet indse, at der i hvert fald ikke i deres tid blev nogen som helst mulighed for, at de kunne få den tilstrækkelige jord, og derfor har undladt at søge. Alligevel lægger jeg overordentlig vægt på de ansøgninger, ca. 10 000, som er indkommet. De kan betragtes som et udsnit af de for små husmandsbrug, og ved undersøgelsen af dem kan man kom-